

Operatie financiële decentralisatie en terugdringen bureaucratie

Eindrapportage Zorg / DMO

9 oktober 2003

I Algemeen

bestuurlijke basis

Op 18 november is het 'Bestuursakkoord stadsdelen 2002 – 2006' ondertekend. Dit akkoord bevat o.a. twintig afspraken over stedelijke opgaven die een gezamenlijke inspanning vergen van stad en stadsdelen. Daarnaast omvat dit akkoord de operatie 'Financiële decentralisatie en terugdringen bureaucratie'. Deze operatie heeft als doel "verruiming van de financiële keuzemogelijkheden voor de stadsdelen en het verleggen van het zwaartepunt van de bestuurlijke verantwoording: van het ambtelijke formulier naar de openbare raadzaal", vermeldt het Bestuursakkoord op pagina 5 / 6 .

Tijdens de programmakkoordonderhandelingen is de bestuurlijke basis gelegd voor deze operatie. Toen is immers afgesproken de adressering van de geldstromen in de gemeentebegroting te beoordelen op grond van de inzichten en uitgangspunten zoals neergelegd in het zogenoemde 'rapport Moor'. Concreet gaat het dan om het ijken van de budgetten in de gemeentebegroting aan de hand van het principe: 'decentraal wat kan en centraal wat moet'.

Deze herijkingsoperatie betekent voor de financiële armslag van de stadsdelen dat, naast de in het programmakkoord opgenomen incidentele middelen (€20 miljoen), ook centraal gepositioneerde structurele middelen die niet voldoen aan dit uitgangspunt in principe voor toevoeging aan het Stadsdeelfonds in aanmerking komen. In principe, omdat alleen die geldstromen voor toevoeging aan het Stadsdeelfonds in aanmerking komen, die passen binnen de systematiek van dit fonds. In het Stadsdeelfonds gaat het om **structurele** geldstromen, verbonden aan **taken**, die in **meer of mindere** mate in alle stadsdelen voorkomen (zoals zij ook voorkomen in min of meer vergelijkbare Nederlandse middelgrote gemeenten).

ambtelijke aanpak

De gemeentesecretaris heeft op 17 september 2002 aan de stadsdeelsecretarissen en aan betrokken directeuren van diensten en bedrijven en sectordirecteuren van de Bestuursdienst de oproep gedaan vóór 1 oktober geldstromen aan te melden die naar hun oordeel voor decentralisatie in aanmerking komen. Veel geldstromen zijn aangemeld.

De geldstromen die voldoen aan de systematiek van het Stadsdeelfonds worden in aparte werkgroepen per resultaatgebied inhoudelijk beoordeeld op mogelijkheid en wenselijkheid van toevoeging aan het Stadsdeelfonds en getoetst op aanwezigheid van overbodige bureaucratie. Bureaucratie, op centraal niveau, maar ook in het eventuele verkeer tussen centrale stad en stadsdelen.

Geldstromen die zijn aangemeld, maar niet voldoen aan de systematiek van het Stadsdeelfonds, worden ook beoordeeld op inefficiënt administratief verkeer. Dit, omdat niet voldoen aan de criteria van het Stadsdeelfonds, niet betekent dat deze geldstromen geen aandacht verdienen uit oogpunt van bureaucratie en administratieve ballast, zowel op centraal alsook op decentraal niveau. Het college heeft op 8 april jl. de volgorde van de werkgroepen vastgesteld.

Voor de inhoudelijke analyse van de geldstromen is een Plan van aanpak opgesteld, waarin het beoordelingskader op hoofdlijnen en de organisatie voor deze operatie staan beschreven. Dit Plan van aanpak maakt in de vorm van een bijlage deel uit van het Bestuursakkoord.

De werkzaamheden in de afzonderlijke werkgroepen worden onderscheiden in 4 fasen:

- de eerste fase betreft het verzamelen en kennis nemen van relevante documentatie over de desbetreffende geldstromen.
- de tweede betreft het in een aparte werkgroep benoemen en doorgronden van de afzonderlijke taken en werkprocessen die achter de verschillende geldstromen schuil gaan, waarbij ook

aandacht wordt geschonken aan het administratieve verkeer (op centraal niveau en tussen centraal en decentraal niveau);

- fase drie betreft het beargumenteerd positioneren op decentraal dan wel centraal niveau van de onderscheiden taken en werkprocessen volgens het principe 'decentraal wat kan en centraal wat moet';
- fase vier betreft het doen van voorstellen, gericht op het opheffen van inefficiënt administratief verkeer en onevenredige administratieve ballast.

organisatie

Bestuurlijk valt deze operatie onder de verantwoordelijkheid van de wethouder voor de Financiën. Deze wordt bijgestaan door een bestuurlijke begeleidingsgroep bestaande uit bestuurders uit de stadsdelen Zuideramstel, Westerpark en Oud Zuid.

Ambtelijk valt deze operatie onder verantwoordelijkheid van de directeur ConcernFinanciën; de rapportages van de projectleiding zijn in eerste instantie aan hem gericht. Aangezien deze operatie ook deel uitmaakt van het Bestuursakkoord rapporteert de projectleiding gelijktijdig aan de Ambtelijke Werkgroep Bestuursakkoord.

De Operatie financiële decentralisatie en terugdringen bureaucratie kan getypeerd worden als een complexe operatie: vele actoren, meerdere bestuurslagen, uiteenlopende financiële technieken, omvangrijke geldstromen en eventuele veranderingen in werkrelaties. Helder communiceren over de voortgang, de procedures en over de uiteindelijke voorstellen is daarom van groot belang. College van Burgemeester en Wethouders, voorzitters van de stadsdelen, Managementteam van de Bestuursdienst en stadsdeelsecretarissen worden elke twee maanden gelijktijdig en uniform via zogenoemde Voortgangsberichten door de projectleiding geïnformeerd over de werkzaamheden. Deze Voortgangsberichten worden ook digitaal via Hoogvliegers aan de geadresseerden verspreid.

Voorzitter van de werkgroepbesprekingen is een senior-bestuursadviseur van ConcernFinanciën. Daarnaast bestaat de projectleiding uit twee senior bestuursadviseurs: een van (voorheen) Bestuurlijk Stelsel en een vanuit de Staf van de Gemeentesecretaris. De ondersteuning van de operatie vindt ook vanuit ConcernFinanciën plaats.

Deelnemers aan de werkgroepen zijn vertegenwoordigers van de desbetreffende Dienst, twee materiedeskundigen en twee financiële deskundigen vanuit de stadsdelen en de inhoudelijke bestuursadviseur uit de desbetreffende lijnsector van de Bestuursdienst.

De Directeur ConcernFinanciën heeft twee externen met brede ervaring op het terrein van de binnengemeentelijke decentralisatie en (stadsdeel-) financiën bereid gevonden te adviseren bij deze operatie. Op verzoek van de directeur ConcernFinanciën adviseren de heren H. Moor en H. Oosterbaan op de voorstellen met betrekking tot proces en product. Bij proces gaat het dan om de aanpak en bij de producten over de te formuleren bestuurlijke voorstellen, bijvoorbeeld vanuit de invalshoek consistentie en samenhang. Dit zijn twee belangrijke invalshoeken bij het optimaliseren van het bestuurlijke stelsel en het financiële stelsel; daar gaat het immers om tijdens deze operatie.

procedure: advisering en besluitvorming

Elke werkgroep rapportage wordt aan de directeur ConcernFinanciën en de Ambtelijke Werkgroep Bestuursakkoord aangeboden, nadat deze in de desbetreffende werkgroep akkoord is bevonden. Akkoord in die zin, dat de vertegenwoordigers hun opstelling / redenering voor zover relevant correct terugvinden in de rapportage, zodat eventuele verschillen van inzicht transparant worden gepresenteerd. Het gaat er dus niet om dat alle vertegenwoordigers zich kunnen vinden in de uiteindelijk verwoorde conclusies, aanbevelingen en voorstellen. Deze zijn gebaseerd op de uitwisseling binnen de werkgroep en vallen onder de verantwoordelijkheid van de projectleiding.

Zodra de directeur ConcernFinanciën inhoudelijk de rapportage rijp acht voor bestuurlijke bespreking, biedt hij de rapportage aan de wethouder voor de Financiën aan. Na overleg met de bestuurlijke begeleidingsgroep agendeert de wethouder voor de Financiën de rapportage voor het College van burgemeester en wethouders, met het verzoek de rapportage breder voor bestuurlijk en ambtelijk overleg beschikbaar te stellen. Betrokkenen, zoals de desbetreffende vakwethouder, stadsdeelvoorzitters en stadsdeelsecretarissen, de directie van de betrokken Dienst, maar ook adviseurs van het financiële stelsel (zoals de Raad voor de Stadsdeelfinanciën conform de vastgelegde procedures), zullen worden uitgenodigd binnen een bepaalde termijn op de rapportage

en/of gevraagde adviezen te reageren. Op basis van deze reacties formuleert de wethouder voor de Financiën de uiteindelijke inhoudelijke voorstellen voor het College.

De bestuurlijke besluitvorming wordt afgesloten met een Raadsbesluit inzake wijziging van de Verordening op de Stadsdelen over de voorgestelde geactualiseerde bevoegdhedenverdeling.

procedure: budgetoverheveling naar het Stadsdeelfonds

Het Stadsdeelfonds is een globaal werkend financieel stelsel. Dit houdt in dat de stadsdelen op basis van een algemene uitkering uit dit fonds, in plaats van op basis van afzonderlijke specifieke bijdragen, financieel in staat worden gesteld het takenpakket dat aan hen is overgedragen uit te voeren. Binnen de algemene uitkering uit het Stadsdeelfonds zijn de afzonderlijke bedragen / geldstromen die geleid hebben tot de algemene uitkering niet meer zichtbaar. Door het hanteren van andere, meer algemene, verdeelmaatstaven dan de verdeelmechanismen die voorheen vanuit de diensten werden toegepast, is het niet uitgesloten dat herverdeeleffecten kunnen optreden. Twee objectieve aanvullende mechanismen dragen er zorg voor dat eventuele herverdeeleffecten binnen acceptabele marges blijven.

De eerste komt voort uit de werking van het fonds zelf (met andere woorden, is endogeen): budgetoverhevelingen naar het Stadsdeelfonds moeten qua omvang een redelijk volume hebben. Door meerdere met elkaar samenhangende taken aan de stadsdelen over te dragen en door de mogelijk complementaire werking van met elkaar samenhangende verdeelmaatstaven is de kans groter dat ongewenste herverdeeleffecten tussen stadsdelen beperkt blijven.

Het tweede mechanisme is van exogene aard (komt van buiten het stelsel): een advies van de Raad van de Stadsdeelfinanciën inzake de wijze waarop overheveling naar het Stadsdeelfonds plaatsvindt.

De onafhankelijke Raad van de Stadsdeelfinanciën adviseert het College over de te hanteren verdeelmaatstaven bij toevoeging van bepaalde taken aan het Stadsdeelfonds. Ook spreekt de Raad zich uit over eventueel optredende herverdeeleffecten en adviseert zij over hoe deze kunnen worden opgevangen. De Raad komt circa viermaal per jaar bijeen. Dit betekent dat deels parallel aan, maar ook na het bestuurlijke besluitvormingstraject, in de tijd rekening gehouden moet worden met een beoordeling door de Raad over de voorgestelde verdeelsystematiek zoals in het Plan van aanpak voor deze operatie staat aangekondigd.

grenzen aan deze rapportage

De Operatie financiële decentralisatie en terugringen bureaucratie heeft als doel het doen van voorstellen over de overdracht van bevoegdheden en bijhorende geldstromen aan de stadsdelen conform een door het College vastgesteld beoordelingskader.

Dit betekent dat vanuit deze invalshoek in dit stadium nog geen nadere uitwerking wordt gegeven van de organisatorische consequenties van een eventuele overdracht. Wel worden daar waar mogelijk en zinvol om (de omvang van) een taak te doorgronden indicatief capaciteitsgegevens vermeld. Met andere woorden: de in het verleden gehanteerde gedragslijn 'mens volgt taak' is in deze fase bijvoorbeeld nog niet aan de orde.

Vanzelfsprekend is wel dat waar in de toekomst sprake is van een taakoverdracht van centrale stad naar de stadsdelen, stadsdelen over alle noodzakelijke instrumenten moeten beschikken om deze taak naar behoren uit te kunnen voeren.

II beoordelingskader taken - en bevoegdhedenverdeling stad en stadsdelen

Inleiding

De bevoegdhedenverdeling tussen stad en stadsdelen zoals deze nu tot uitdrukking komt in de Verordening op de stadsdelen kent zijn basis in de jaren '70 en '80 (van de vorige eeuw). In het zogenoemde "rapport-Moor" dat een belangrijke rol heeft gespeeld bij de jongste Programakoordbesprekingen wordt geconstateerd dat de basisprincipes van het stadsdeelstelsel wat ondergesneeuwd zijn geraakt. Het principe "centraal wat moet en decentraal wat kan" is bij bestuurders en ambtenaren na twintig jaar nog redelijk bekend, maar vragen als "waarom moet iets centraal geregeld worden?" of "wanneer kan een taak decentraal worden uitgevoerd?", blijken lastiger te beantwoorden; het relevante beoordelingskader is door de jaren heen naar de achtergrond verdrongen¹. In het onderstaande worden daarom twee beoordelingskaders geschetst die in het verleden een rol hebben gespeeld bij het concretiseren van het basisprincipe "centraal wat moet en decentraal wat kan". Met behulp van deze informatie kunnen de overwegingen achter de voorstellen inzake de positionering van de geldstromen in het derde hoofdstuk worden gevolgd. Voor een meer volledig beeld is in bijlage 1 ook de financiële invalshoek geschetst die in het verleden ook bestuurlijk een grote rol heeft gespeeld bij het proces van binnengemeentelijke decentralisatie.

Bevoegdheid stadsdelen, tenzij

De belangrijkste invalshoek die in het verleden is gehanteerd om te komen tot de huidige bevoegdheidsverdeling tussen stad en stadsdelen is de aanpak die er in eerste instantie vanuit gaat dat in principe alle bevoegdheden aan de stadsdelen worden overgedragen als ware stadsdelen zelfstandige gemeenten. Een consequentie van deze aanpak is dat als referentiekader de bevoegdheden van Nederlandse gemeenten worden genomen in plaats van de positionering en werkwijzen binnen de Amsterdamse centrale diensten. In tweede instantie werd bij de desbetreffende dienst de bewijslast neergelegd om aan te tonen waarom van taakoverdracht naar de stadsdelen geen sprake kon zijn. Met andere woorden, het was aan de desbetreffende dienst om te bewijzen waarom een specifieke taakoverdracht naar de stadsdelen onmogelijk dan wel zeer onwenselijk was.

In de vele gesprekken die plaats hebben gevonden om te komen tot de huidige taakverdeling zijn de volgende vragen / invalshoeken adequaat gebleken om uiteindelijk tot een oordeel te komen:

- blokkeert rijksregelgeving decentralisatie:
op sommige beleidsgebieden sluit rijksregelgeving decentralisatie uit, zoals bijvoorbeeld op het gebied van openbare orde en veiligheid;
- blokkeert expliciet Amsterdams beleid decentralisatie:
een voorbeeld van dergelijk beleid expliciet Amsterdams beleid is het stedelijk erfpachtsysteem;
- blokkeert de verordening op de stadsdelen decentralisatie:
Bijlage A, behorende bij de verordening op de stadsdelen bevat Lijst A met concreet omschreven stedelijke bevoegdheden, zoals bijvoorbeeld 'de drinkwatervoorziening', waarvan de positionering bij de centrale stad niet wordt betwist;
- betekent centraal houden extra administratieve handelingen bij de stadsdelen:
daar waar de centrale stad de bevoegdheid heeft, terwijl op decentraal niveau de uitvoering en verantwoording plaatsvindt is vaak sprake van ongewenste extra bureaucratische druk voor de stadsdelen.
- betekent decentraliseren extra administratieve handelingen bij de stadsdelen;
ook decentralisatie van bevoegdheden kan tot extra bureaucratie leiden. Dit geldt bijvoorbeeld bij decentralisatie van de centrale bevoegdheden inzake de van het ROA afkomstige gebundelde doeluitkeringen voor infrastructurele werken.
- hoe is de spreiding van de activiteit over de stad:

---

¹ De afgelopen maanden zijn naar aanleiding van deze operatie veel vragen aan ConcernFinanciën gesteld aangaande het bestuurlijke en financiële stelsel. Er is duidelijk grote behoefte aan informatie over de achtergronden van de huidige relatie tussen stad en stadsdelen. Dit signaal is doorgegeven aan de Ambtelijke Werkgroep Bestuursakkoord; het voornemen is in najaar 2003 een informatieve conferentie over dit onderwerp te houden.

voorzieningen die in sommige stadsdelen niet en in andere wel voorkomen en gepaard gaan met grote bedragen laten zich lastig inbedden in een algemeen bestuurlijk en een algemeen werkend financieel stelsel. Dit geldt bijvoorbeeld voor voorzieningen als musea en theaters.

- wanneer is decentralisatie mogelijk, direct of op termijn; taken kunnen om uiteenlopende redenen in ontwikkeling zijn: beleidsmatig (voorbeeld: een bevoegdheid / taak bevindt zich in een experimentele fase) en/of beheersmatig (voorbeeld: werkprocessen, administratieve organisatie is niet uitgekristalliseerd) hetgeen van invloed is op de termijn waarop decentralisatie wenselijk / mogelijk is.
- wat is de omvang van de huidige personele capaciteit die nu met de taak is gemoeid; de overdracht van arbeidsintensieve taken kunnen zowel voor de overdragende partij als voor de ontvangende partij ingrijpende gevolgen hebben, terwijl voor de burger de dienstverlening door dient te gaan; een apart aandachtspunt.

Deze vragen en invalshoeken staan ook nu weer centraal in de huidige Operatie financiële decentralisatie en terugdringen bureaucratie.

Centrale stedelijke taken en functies

Na de zogenoemde optimalisering van bevoegdhedenverdeling tussen stad en stadsdelen (conform bovenstaande invalshoek "bevoegdheid stadsdelen, tenzij") ging het vervolgens om de vraag hoe de organisatorische vormgeving van de centrale stad eruit moest gaan zien.

Om grenzen tussen het bereik van de bevoegdheden van de stad en die van de stadsdelen te kunnen trekken zijn functies voor de centrale stad geformuleerd, die enerzijds recht moeten doen aan een zo groot mogelijke autonomie van de deelraden en anderzijds om de belangen van de stad als geheel te kunnen waarborgen.

"Hoe minder samenhang in het takenpakket van de deelraden, des te meer afstemming en coördinatie tussen stad en stadsdeelraden. Hoe meer in principe gemeentelijke taken en voorzieningen centraal worden gehouden, des te geringer is de directe invloed van de deelraden op voorzieningen in hun gebied en des te meer contacten er zijn tussen stad en stadsdeelraden via inspraak, gekwalificeerd advies etc. Hoe meer regelgeving verbonden wordt aan in principe overgedragen taken, des te meer is er sprake van handhaving en daaraan verbonden bureaucratische neigingen", vermeldt raadsvoordracht 1519, van 24 september 1985, Uitwerking bestuurlijke reorganisatie; taken- en bevoegdhedenverdeling stad en stadsdelen, pagina 3939.

Aan de centrale stad werden de volgende functies toegedacht:

- *samenhang en structuur:*

de centrale stad fungeert als punt van waaruit het proces van maatschappelijke ontwikkeling wordt "bewaakt" en een over-all visie wordt geformuleerd voor beleid op langere termijn (voorbeeld: structuurplan)

- *ontwikkelingsfunctie:*

initiëren en stimuleren van allerlei nieuwe ontwikkelingen op de kortere termijn. De tot wasdom gekomen projecten dienen ter verdere ontwikkeling aan de stadsdelen te worden overgelaten; na verloop van tijd dienen de beschikbare middelen overgeheveld te worden naar de algemene middelen van de stadsdelen (voorbeeld: ontwikkelingen op economisch gebied)

- *zorg voor speciale bevolkingscategorieën en / of speciale probleemgebieden:* vraagstukken die het probleemoplossend vermogen van een stadsdeelraad te boven gaan en/of de grenzen van een stadsdeelraad te buiten (voorbeeld: drugsproblematiek)

- *verkeersagent:*

centrale stad die regelend en/of sturend optreedt om zo onder meer te voorkomen dat het beleid van de ene stadsdeelraad een ander stadsdeelraad schade berokkent;

- *servicefunctie:*

specialismen kunnen vanuit het draagvlak van de stad, de deelraden diensten aanbieden die niet in eigen beheer zouden kunnen worden ontwikkeld;

- *verdeelfunctie:*

de centrale stad vervult de functie van middelentoedeling aan de stadsdeelraden met als instrumenten; algemene uitkering, (voorwaardenscheppend via) verfijningen, doeluitkeringen, interventies via financiële injecties/objectsubsidies;

- *toezichtfunctie;*

voor wat betreft de overgedragen taken en bevoegdheden vallen de besluiten van de stadsdeelraden onder toezicht van de centrale stad, analoog aan de wijze waarop de provincie thans toezicht uitoefent op de stad Amsterdam;

- *relaties met andere / hogere overheden;*

het gaat hierbij om de belangen van Amsterdam als geheel te behartigen en het rijksbeleid met dat oogmerk te beïnvloeden.

Daar waar de invalshoek "bevoegdheid stadsdelen, tenzij" nog niet (helemaal) de gewenste duidelijkheid oplevert bij de positiebepaling van bevoegdheden kunnen bovenstaande geformuleerde functies voor de centrale stad behulpzaam zijn.

III Zorg; aangemelde structurele geldstromen DMO

Inleiding

De stadsdelen hebben een beperkte rol als het gaat om zorg; hun bevoegdheden en taken liggen meer op gebied van welzijn. Stadsdelen voeren wel kleinschalige projecten uit op het gebied van maatschappelijke zorg en ouderen ten laste van centrale budgetten (huisbezoeken, ouderenadviseurs en wonen-plus). De bijdragen die de stadsdelen ontvangen van DMO/MGZ zijn echter marginaal in vergelijking tot wat men op stadsdeelniveau zelf uit eigen middelen uit het Stadsdeelfonds aan welzijnsactiviteiten besteedt.

De zorg in Nederland wordt met name gefinancierd vanuit de AWBZ.

Voor deze operatie zijn de volgende structurele geldstromen aangemeld:

omschrijving	vindplaats	begroting 2003
1. Algemeen maatschappelijk werk	620.3.02	1.541
2. Maatsch. dienstverlening aan thuiswonende ouderen ²	620.8.03	5.651
3. Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) ³	620.10	59.831
<i>Totaal</i>		<i>67.023</i>

bedragen X € 1.000

In dit derde hoofdstuk wordt over bovenstaande geldstromen gerapporteerd aan de hand van de verschillende invalshoeken zoals deze in de werkgroepbijeenkomsten in maart en april zijn besproken:

- doelstelling geldstroom;
- relevant rijksbeleid en rijksregelgeving;
- relevant Amsterdams beleid;
- stand van de organisatie, inclusief toets administratief verkeer;
- conclusie en aanbevelingen.

Elke rapportage over een geldstroom wordt afgesloten met een voorstel voor een gevraagde bestuurlijke beslissing.

Ten behoeve van deze rapportage is gesproken met de verantwoordelijke beheerder DMO en is gebruik gemaakt van de informatie die door deze Dienst beschikbaar is gesteld.

III .1 Algemeen maatschappelijk werk

Doelstelling geldstroom

Het algemeen maatschappelijk werk is qua uitvoering een reeds aan de stadsdelen overgedragen taak. Het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) biedt laagdrempelige hulpverlening op psychisch - , psychosociaal - en op materieel gebied aan alle burgers, op eigen verzoek of op doorverwijzing van bijvoorbeeld de huisarts.

De geldstroom AMW is door DMO en de stadsdelen voor decentralisatie naar de stadsdelen aangemeld.

Rijkskader; juridisch en financieel

Het gaat in dit kader om de rijksbijdrage Stimuleringsregeling Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) 2000 – 2003: een eenmalige regeling op basis waarvan Amsterdam € 2,5 miljoen ontvangt over deze gehele periode (begroting 2003 circa € 1,5 miljoen).

Tot en met 2003 betreft het een doeluitkering bestemd om het algemeen maatschappelijk werk in de wijken te versterken. Het rijk heeft het voornemen deze doeluitkering na 2003 in het Gemeentefonds te storten met ingang van 2004 ook onlangs in praktijk gebracht. Volgens de septembercirculaire 2003 (pagina 16) wordt vanaf het uitkeringsjaar 2004 de algemene uitkering uit het Gemeentefonds met € 12,715 miljoen verhoogd; het Amsterdamse aandeel van deze verhoging wordt met ingang van 2004 volledig doorvertaald naar het Stadsdeelfonds.

Hiermee is het AMW met ingang van 2004 ook een volledige stadsdeelbevoegdheid geworden en is nadere bestuurlijke besluitvorming (over bevoegdheid en bureaucratie) vanuit deze operatie niet meer aan de orde.

² Exclusief indicatiestellingen verpleging en verzorging en indicatiestellingen WIBO

³ Exclusief Stimuleringsfonds gehandicapten (620.10.10) daar dit fonds incidentele middelen betreft (zie hoofdstuk IV).

III.2 Maatschappelijke dienstverlening thuiswonende ouderen

Doelstelling geldstroom

Doel van deze post is ouderen in verschillende facetten ondersteunen zodat zij zolang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.

Het gaat hierbij om de volgende concrete voorzieningen:

omschrijving	begroting 2003
1. Huisbezoekprojecten	693
2. Medefinanciering ouderenadviseurs	793
3. Wonen plus	575
4. Wonen in beschermde omgeving (WIBO)	1.725
5. Diverse subsidies	1.615
6. Stelpost dienstverlening thuiswonende ouderen	250
Totaal	5.651

Vanuit de stadsdelen zijn alle bovenstaande geldstromen met betrekking tot maatschappelijke dienstverlening aan zelfstandig wonende ouderen aangemeld, terwijl DMO de budgetten voor huisbezoekprojecten, ouderenadviseurs en wonen-plus heeft aangemeld.

Rijkskader; juridisch en financieel

Specifieke rijksregelgeving is niet van toepassing; het gaat om eigen Amsterdams beleid dat vorm krijgt uit eigen algemene gemeentelijke middelen.

III.2.1 Huisbezoekprojecten

Amsterdams beleid en - organisatie

Jaarlijks huisbezoek aan 75-plussers beoogt het voorkómen dat zelfstandig wonende ouderen van 75 en ouder tussen wal en schip terechtkomen, terwijl inzicht kan worden verkregen in de noden en behoeften van deze leeftijdsgroep. In Amsterdam gaat het om circa 45.000 mensen. DMO heeft deze geldstroom voor decentralisatie naar de stadsdelen aangemeld.

Stand van de organisatie

De uitvoering van deze taak is de verantwoordelijkheid van de stadsdeelorganisatie.

DMO verdeelt jaarlijks het beschikbare bedrag op basis van het aantal zelfstandig wonende 75-plussers in het stadsdeel. Ten behoeve van stedelijke coördinatie, training en gegevensverwerking ontvangt de Stichting Ontwikkeling en Ondersteuning van maatschappelijke Dienstverlening (SOM) van DMO een periodiek subsidie van € 110.000.

Stadsdelen leveren jaarlijks een inhoudelijke rapportage aan DMO waarin wordt aangegeven hoe het project zich ontwikkelt, eventuele knelpunten en het aantal afgelegde huisbezoeken. De werkgroep heeft geconstateerd dat de ontwikkelingsfunctie van de centrale stad ten aanzien van deze activiteit is afgerond. De afgelopen jaren is dit beleid op stadsdeelniveau tot wasdom gekomen waardoor het zelfstandig decentraal verder vorm kan krijgen; overdracht naar de stadsdelen ligt daarom in de rede. De activiteiten van de SOM (stedelijke coördinatie, gegevensverwerking en training) hebben bij decentralisatie van deze taak naar de stadsdelen grotendeels hun basis verloren.

Conclusie en aanbevelingen

In de werkgroepbesprekingen is geconcludeerd dat niets decentralisatie op korte termijn in de weg staat. Indien ook bestuurlijk deze conclusie wordt gedeeld, is het aan te bevelen met ingang van rekening 2003 enkel en alleen via dit document de verantwoording door de stadsdelen over de besteding te laten verlopen. Hiermee komen niet alleen de afzonderlijke rapportages aan DMO, maar ook de informatiestromen van de stadsdelen naar SOM te vervallen.

Gevraagde beslissing

instemmen met:

- *het opnemen van de gelden voor huisbezoekprojecten in het Stadsdeelfonds;*
- *de constatering dat de accountantscontrole van deze regeling met onmiddellijke ingang deel uitmaakt van de reguliere jaarlijkse controlewerkzaamheden. Met andere woorden; deze gelden behoeven geen afzonderlijke verklaring meer en buiten de rekening bestaat er geen verplichting voor de stadsdelen hierover beleidsinformatie aan de centrale stad te verstrekken;*
- *de constatering dat met decentralisatie van deze bevoegdheid aan de stadsdelen de basis voor het subsidie aan SOM voor ondersteunende en registrerende activiteiten is weggefallen en derhalve deze subsidie te beëindigen.*

III.2.2 Ouderenadviseurs

Amsterdams beleid en - organisatie

Onder zelfstandig wonende ouderen ontstaat naarmate zij ouder worden een steeds grotere groep die (tijdelijk) de eigen problemen niet meer kan overzien en moeilijk nog op eigen kracht oplossingen kan bedenken en realiseren. De ouderenadviseur is een onafhankelijk adviseur die vanuit de vraag en de behoefte van de oudere adviezen geeft, belangen behartigt en eventueel zaken waarneemt.

Stand van de organisatie

Uitvoering van deze taak is de verantwoordelijkheid van de stadsdelen.

DMO verdeelt jaarlijks op basis van de verdelingssystematiek volgens de ouderenequivalent de middelen voor "medefinanciering ouderenadviseurs" (centrale stad en stadsdelen dragen beide voor 50% aan deze activiteit bij). Aan deze bijdrage zijn subsidievoorwaarden verbonden met betrekking tot bijvoorbeeld professionele standaard, registratie, regionale samenwerking, deskundigheid etc.

De werkgroep heeft geconstateerd dat de ontwikkelingsfunctie van de centrale stad in deze activiteit is beëindigd daar de uitvoering is ingebed binnen het takenpakket van de stadsdelen. Overdracht naar de stadsdelen ligt in de rede.

Dit betekent ook dat de stedelijke ondersteuningsfunctie bij DMO, waarvoor in 2003 circa € 40.000 beschikbaar is, na taakoverdracht naar de stadsdelen kan komen te vervallen.

Conclusie en aanbevelingen

In de werkgroepbesprekingen is geconcludeerd dat niets decentralisatie op korte termijn in de weg staat. Indien ook bestuurlijk deze conclusie wordt gedeeld, is het aan te bevelen reeds met ingang van rekening 2003 enkel en alleen via dit document de verantwoording door de stadsdelen over de besteding te laten verlopen.

Gevraagde beslissing

instemmen met:

- *het opnemen van de gelden voor ouderenadviseurs in het Stadsdeelfonds;*
- *de constatering dat de accountantscontrole van deze regeling met onmiddellijke ingang deel uitmaakt van de reguliere jaarlijkse controlewerkzaamheden. Met andere woorden; deze gelden behoeven geen afzonderlijke verklaring meer en buiten de rekening bestaat er geen verplichting voor de stadsdelen hierover beleidsinformatie aan de centrale stad te verstrekken;*
- *de constatering dat met decentralisatie van deze bevoegdheid aan de stadsdelen de basis voor de stedelijke ondersteuningsfunctie bij DMO (voor een bedrag van € 40.000) is weggefallen en dat dit bedrag derhalve kan vrijvallen.*

III.2.3 Wonen-plus

Amsterdams beleid en - organisatie

Wonen-plus is een door de gemeente Amsterdam opgezet project dat ouderen vanaf 65 jaar in staat stelt langer en veiliger zelfstandig in hun eigen huis te laten wonen. Via dit project worden aan betrokkenen de volgende diensten aangeboden: ouderenconciërge, aansluiting op stedelijk alarm en kleine woningaanpassingen.

Stand van de organisatie

De uitvoering van deze taak is de verantwoordelijkheid van de stadsdeelorganisatie. DMO verdeelt jaarlijks op basis van de verdeelsleutel ouderenequivalent de middelen (circa € 575.000).

De werkgroep heeft geconstateerd dat de ontwikkelingsfunctie van de centrale stad ten aanzien van deze activiteit is afgerond. Ook voor deze taak geldt dat op stadsdeelniveau dit beleid tot wasdom is gekomen en zelfstandig op stadsdeelniveau verder kan worden ontwikkeld; overdracht naar de stadsdelen ligt daarom in de rede.

Conclusie en aanbevelingen

In de werkgroepbesprekingen is geconcludeerd dat niets decentralisatie op korte termijn in de weg staat. Indien ook bestuurlijk deze conclusie wordt gedeeld, is het aan te bevelen reeds met ingang van rekening 2003 enkel en alleen via dit document door de stadsdelen de verantwoording over de besteding van deze gelden te laten plaats vinden.

Gevraagde beslissing

instemmen met:

- *het opnemen van de gelden voor wonen-plus in het Stadsdeelfonds;*
- *de constatering dat de accountantscontrole van deze regeling met onmiddellijke ingang deel uitmaakt van de reguliere jaarlijkse controlewerkzaamheden. Met andere woorden; deze gelden behoeven geen afzonderlijke verklaring meer en buiten de rekening bestaat er geen verplichting voor de stadsdelen hierover beleidsinformatie aan de centrale stad te verstrekken.*

III.2.4 Wonen in beschermde omgeving (WIBO)

Amsterdams beleid en - organisatie

Op 15 december 1999 is bij raadsbesluit nr. 874 de Bijzondere Subsidieverordening Wonen in een Beschermde Omgeving (WIBO) vastgesteld. Ook hier gaat het om eigen Amsterdams beleid en – geld. In het verlengde van deze verordening en bijhorende beleidsnotitie kan subsidie worden verkregen voor een viertal hoteldiensten:

- vraagbaak / balie, informatieverstrekking;
- bewonersbegeleiding en ondersteuning;
- dienstencoördinatie en extra dienstverlening aan bewoners;
- zorgcoördinatie.

Drie categorieën complexen met zelfstandige wooneenheden komen in aanmerking voor de aanduiding WIBO en de hiervoor bestemde subsidie: complexen met een ontmoetingsruimte, complexen bij een intramurale instelling en complexen bij een dienstencentrum.

Voorts moeten de complexen een door de Stedelijke Woningdienst afgegeven erkenning WIBO hebben om in aanmerking te kunnen komen voor middelen WIBO. Volgens de huidige verordening worden de WIBO-middelen ingezet in nieuwbouw - en vernieuwbouwcomplexen. Dit betekent bij stagnatie in de bouw dat deze middelen worden onderbesteed. Het gaat in de begroting 2003 om circa € 1,7 miljoen.

Stand van de organisatie

Jaarlijks stellen de complexhouders (huidige aantal: 54) een exploitatiebegroting op met o.a. daarin een opgave van het aantal WIBO-woningen en welke subsidiabele diensten er worden geleverd. Door DMO worden deze opgaven beoordeeld, hetgeen resulteert in een vaststelling en beschikking. De regeling is ingewikkeld en arbeidsintensief. Het voornemen is om de procedure te vereenvoudigen en over te gaan op meerjarige subsidies.

De WIBO-hoteldiensten worden aan bewoners beschikbaar gesteld via complexgebonden subsidies. Eigen aan deze complexen is dat deze een ongelijke spreiding over de stad kennen en ongelijk in de tijd tot stand kunnen komen; bij stagnatie in de woningbouw is de productie nihil. Stedelijk wordt gewerkt aan het sluiten van een convenant met de woningcorporaties over het aanbod van diensten in WIBO-wooncomplexen.

Conclusies en aanbevelingen

Overdracht van WIBO-middelen aan stadsdelen via het Stadsdeelfonds is om meerdere redenen nu niet aan te bevelen:

- complexiteit van de huidige regelgeving (en daar mogelijk in samenhang mee);
- de huidige spreiding van deze voorzieningen over de stad en de totstandkoming van deze voorzieningen in de tijd;

DMO heeft aangegeven dat in gedecentraliseerde situatie de stadsdelen afzonderlijke contracten met de corporaties moeten afsluiten om tot afspraken te komen, waardoor schaalnadelen ontstaan ten opzichte van de huidige situatie. Daarnaast zou de beleidsmatige winst voor de stadsdelen beperkt zijn daar de hoteldiensten worden geleverd door de naburige verzorgingsinrichtingen en de doelgroep beperkt is; de bewoners van de desbetreffende complexen.

Op basis van de geschetste ontwikkelingen inzake WIBO's wordt voorgesteld deze bevoegdheid en bijhorende middelen nu niet in hun huidige vorm over te dragen naar de stadsdelen. Wel wordt aanbevolen de huidige regeling snel te vereenvoudigen en een meerjarig karakter te geven zodat in ieder geval de bureaucratie bij de complexhouders vermindert.

Indien dit is gerealiseerd kan beoordeeld worden of dit Amsterdamse beleid op basis van het door het College vastgestelde beoordelingskader voor overdracht naar de stadsdelen in aanmerking komt. Ook de WIBO-indicatiestellingen dienen hierbij te worden betrokken.

Gevraagde beslissing

instemmen met:

- *het vooralsnog centraal houden van de WIBO-middelen;*
- *het in 2003 overgaan tot vereenvoudiging van de WIBO-regeling en deze voorzien van een meerjarig karakter.*

III.2.5 Diverse subsidies

Achter de verzamelnaam "maatschappelijke dienstverlening aan thuiswonende ouderen" gaat ook een aantal subsidies schuil voor een totaalbedrag van circa € 1,6 miljoen. Ruim € 0,7 miljoen hiervan betreft subsidie aan Amsterdam Thuiszorg voor alarmansluitingen en – opvolging.

De overige ruim € 0,8 miljoen betreft bijdragen aan instellingen voor activiteiten met een grootstedelijk dan wel specialistisch karakter. Voorbeelden zijn Gilde, Netwerk 50+, Stichting Chinese ouderenvereniging Tung Lok, Stichting Chinese Radio Amsterdam, Ouderendag, Stichting JAM (ouderensongfestival), VU leerstoel Geriatrie etc..

Decentraliseren van deze subsidies met de bijhorende beleidsvrijheid aan stadsdelen zou het bestaan van deze activiteiten in gevaar brengen, terwijl deze voor Amsterdam als geheel van belang zijn. Overdracht aan de stadsdelen ligt daarom niet in de rede.

Gevraagde beslissing

instemmen met:

- *het centraal houden van de subsidies zoals deze voorkomen onder begrotingspost 620.08.03: Maatschappelijke dienstverlening aan thuiswonende ouderen.*

III.2.6 Stelpost dienstverlening zelfstandig wonende ouderen (DZWO)

De stelpost dienstverlening zelfstandig wonende ouderen had in de oorspronkelijke begroting 2003 een omvang van € 250.000. Inmiddels is deze stelpost met structurele bestemmingen belegd waardoor nog € 80.000 resteert. Vanuit dit restant worden incidentele subsidies toegekend voor stedelijke activiteiten op het terrein van ouderenparticipatie met een innovatief karakter.

De ontwikkelingsfunctie van de centrale stad komt met name in een dergelijke stelpost tot uitdrukking. Aanvragen voor incidentele subsidie uit de stelpost DZWO moeten daarnaast vallen binnen één van volgende doelstellingen:

- de aanvraag bevordert de maatschappelijke participatie van ouderen of communicatie met ouderen;
- de aanvraag is gericht op preventie en/of scheppen van voorwaarden waardoor ouderen langer zelfstandig kunnen functioneren;

- de aanvraag is gericht op het verbeteren van de situatie van specifieke doelgroepen die in een achterstandssituatie verkeren (bijvoorbeeld oudere homoseksuele mannen en lesbische vrouwen).

Gezien de aard van deze stelpost wordt voorgesteld deze centraal te houden.

Gevraagde beslissing

instemmen met:

- *centraal houden van de stelpost dienstverlening zelfstandig wonende ouderen.*

III.2.7 Convenant Basispakket ouderen

Activiteiten zoals ouderenadviseurs, huisbezoeken en klussenhulp, die stadsdelen uitvoeren in het kader van dienstverlening aan zelfstandig wonende ouderen, maken ook deel uit van het "Convenant Basispakket thuiswonende ouderen", dat op 1 maart 2002 tussen centrale stad en stadsdelen is afgesloten (looptijd tot eind 2005). Stadsdelen en centrale stad nemen de inspanningsverplichting op zich om te komen tot een gelijkvormig niveau van basisvoorzieningen voor thuiswonende ouderen.

Artikel 5 van het convenant over "rapportage" vermeldt:

1. Partijen stellen jaarplannen op; de jaarplannen worden gecombineerd met de uitkomsten van de jaarlijkse beleidsmonitor, gebundeld tot het Amsterdamse Jaarprogramma Basispakket, dat in het portefeuillehoudersoverleg Zorg wordt vastgesteld.
2. Jaarplannen bevatten een plan van uitvoering van het Basispakket voor het komende jaar, mede aan de hand van een evaluatie van de uitvoering van het basispakket in het afgelopen jaar.

In het Bestuursakkoord is ook een afspraak opgenomen over de inspanningsverplichting inzake het basispakket Ouderen. Over de verantwoording uitvoering Bestuursakkoord is bestuurlijk besloten dat deze via de rekeningen van de stadsdelen in de vorm van een aparte bijlage loopt. Het is in algemene zin zo dat het een stadsdeelbevoegdheid is om te bepalen hoe zij aan hun burgers via de begroting hun plannen presenteren en hoe zij via de rekening aan hun burgers verantwoording afleggen over de behaalde resultaten.

Deze stadsdeelbevoegdheid, in combinatie met de jongste afspraken in het Bestuursakkoord over een aparte bijlage bij de rekening zijn toereikend om de resultaten bij de stadsdelen te volgen. Voorgesteld wordt daarom artikel 5 van het convenant uit oogpunt van overmatige bureaucratie voor de stadsdelen met onmiddellijke ingang niet meer bindend te verklaren.

Gevraagde beslissing

instemmen met:

- *het via de rekeningen van de stadsdelen volgen van de resultaten met betrekking tot het Basispakket ouderen en artikel 5 van het convenant Basispakket ouderen met onmiddellijke ingang niet meer bindend verklaren.*

III. 3 Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg)

Doelstelling geldstroom

De wet voorzieningen gehandicapten, in werking getreden op 1 april 1994, belast gemeenten met de zorg voor de toekenning en verstrekking van woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen aan zelfstandig wonende gehandicapten. De volgende uitgangspunten gelden hierbij:

- ouderen en gehandicapten dienen zo lang mogelijk zelfstandig te wonen. Het daarop gerichte beleid moet kunnen worden uitgevoerd binnen een budgettair beheersbaar kader;
- de voorzieningen voor gehandicapten moet bereikbaar zijn voor brede lagen van de bevolking, zeker ook voor ouderen en personen uit lagere inkomensgroepen;
- er moet zoveel mogelijk integrale benadering worden gevonden zodat de gehandicapte de noodzakelijke voorzieningen, zo mogelijk bij één loket kan krijgen, namelijk een gemeente;
- overlapping en het gelijktijdig verstrekken van gelijksoortige voorzieningen krachtens verschillende regelingen moet worden voorkomen;
- de zeggenschap over toekenning van subsidie en voorziening moet samengaan met budgetverantwoordelijkheid.

Uitgangspunt van de Wvg is dat de gemeente gehouden is om bepaalde belemmeringen die een gehandicapte ondervindt op het gebied van wonen en vervoer, door middel van voorzieningen te

verminderen. Daarbij is het de gemeente toegestaan om binnen bepaalde grenzen van de gehandicapte een eigen bijdrage te vragen.
Met ingang van 1 januari 1996 is de gemeentelijke zorgplicht voor de verlening van vervoersvoorzieningen aan gehandicapten uitgebreid met bewoners van AWBZ-instellingen.

Rijkskader; juridisch en financieel

De bevoegdheden inzake de Wvg is een door het rijk overgedragen taak aan gemeenten. Op hoofdlijnen hebben gemeenten de volgende opdracht volgens artikel 2: "Het gemeentebestuur draagt zorg voor de verlening van woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen t.b.v. de deelneming aan het maatschappelijk verkeer van in de gemeente woonachtige gehandicapten en stelt met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens deze wet daartoe regels vast bij verordening". "Het gemeentebestuur stelt bij verordening regels vast, die zijn gericht op de realisatie en de vormgeving van cliëntenparticipatie bij de uitvoering van de wet met inachtneming van artikel 150 van de gemeentewet", aldus artikel 1a.

Om de gemeenten in staat te stellen hun bevoegdheden inzake de WVG waar te maken heeft het rijk in de jaren 90 in meerdere tranches geld overgeheveld aan het Gemeentefonds. Dit betekent dat de uitvoering van de WVG tot de eigen beleidsruimte van de gemeenten behoort. Dit betekent ook dat er geen rijksregelgeving is die een juridische belemmering vormt om de Wvg over te dragen naar de stadsdelen.

Toch zijn er recent actuele ontwikkelingen op rijksniveau gaande die hier niet onvermeld mogen blijven, daar deze in de nabije toekomst tot veranderingen in de gemeentelijke bevoegdheden inzake de Wvg kunnen leiden.

Op 23 april jl. is in de commissie Gemeentefinanciën en belastingen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) de uitvoering van de Wvg aan de orde geweest. De commissie werd gevraagd te overwegen het standpunt in te nemen om de bekostiging van de Wvg uit de algemene uitkering van het Gemeentefonds te halen. Deze vraag blijkt te zijn ingegeven door o.a. de volgende overwegingen:

- de Wvg zou als gevolg van een protocol en een kapstokartikel in de wet het karakter van een medebewindstaak hebben gekregen

Toelichting: de Tweede Kamer heeft tijdens haar overleg over de derde evaluatie van de Wvg op 13 september 2001 aangegeven, dat bij de uitvoering van de Wvg grote verschillen tussen gemeenten ongewenst zijn en de cliënt te weinig rechtszekerheid heeft. Voor de korte termijn heeft de Kamer de minister gevraagd een protocol op te stellen, waarmee het protocol verankerd zou kunnen worden in wetgeving. Indien uit een monitor blijkt dat het protocol niet wordt nageleefd, dan zou het besluit kunnen worden genomen het protocol bij algemene maatregel van bestuur verplichtend op te leggen.

- financiële risico's bij gemeenten door de uitvoering van de Wvg zouden in de toekomst kunnen toenemen, terwijl zij deze als gevolg van dwingende regelgeving niet kunnen opvangen

Toelichting: ten eerste wordt erop gewezen dat het financiële risico voor gemeenten zou kunnen toenemen door een toename van het aandeel 65+-ers in de bevolking de komende jaren. Ten tweede is er in de gezondheidszorg een trend van vermaatschappelijking van de zorg en extramuralisering. Mensen die zorgbehoevend zijn, blijven langer in hun thuisomgeving. Zij worden pas bij een zwaardere indicatie geplaatst in zorginstellingen. Hierdoor treedt een verschuiving op van o.a. het AWBZ-budget naar het Wvg-budget.

Ten derde is er in 2001 succesvol politieke druk door belangenorganisaties uitgevoerd met als resultaat eerdergenoemd protocol, waarmee druk op gemeenten wordt uitgeoefend om ruimhartiger Wvg-voorzieningen te verstrekken.

- de verdeling van de Wvg-gelden via maatstaven van de algemene uitkering uit het gemeentefonds zou problemen opleveren:

Toelichting: de gewichten van sommige verdeelsleutels zouden niet helemaal adequaat zijn. Daarnaast doen zich regionale verschillen voor en is de mate van bekendheid met de Wvg van invloed op de hoogte van de gemeentelijke Wvg-uitgaven.

Uit het bovenstaande blijkt dat op rijksniveau niet alleen de huidige positionering van sommige Wvg-voorzieningen bij gemeenten nog onderwerp van onderzoek is (evaluatie en monitoring), maar dat ook financiering via het Gemeentefonds nog geen volledig uitgemaakte zaak is. Een doeluitkering wordt

overwogen. Voor onze operatie is met name de uitkomst rondom de positionering van de voorzieningen van belang. Immers, indien het rijk beslist de Wvg weer uit het Gemeentefonds te halen en over te gaan tot een Wvg-doeluitkering, is bij eventuele bevoegdhedenoverdracht naar de stadsdelen het technisch mogelijk deze doeluitkering door te sluisen naar de stadsdelen. Er speelt nog meer.

Op 19 juli 2002 heeft de minister van SZW een bouwstenennotitie aan de Tweede Kamer gezonden over een nieuw stelsel met betrekking tot wonen, vervoer, zorgvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen. Deze bouwstenennotitie is gericht op een nieuwe zogenoemde Dienstenwet, waarvan de invoering op basis van de huidige planning is voorzien in 2006. Op basis van deze notitie is het reëel te verwachten dat in de toekomst AWBZ-middelen overgeheveld gaan worden naar het Gemeentefonds om aan te sluiten bij de verschuiving in de vraag van AWBZ naar Wvg-middelen. Op voorhand mag niet worden uitgesloten dat dit ook kan betekenen dat eventueel enkele Wvg-voorzieningen overgeheveld worden naar de AWBZ. (Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de per 1 januari 1996 aan de gemeenten overgedragen zorgplicht voor vervoersvoorzieningen aan bewoners van AWBZ-instellingen.)

De conclusie die op basis van het voorgaande moet worden getrokken is, dat in de nabije toekomst aanvullende rijksregelgeving ten aanzien van de Wvg kan worden verwacht in relatie tot de ontwikkeling van een nieuwe Dienstenwet. Deze aanvullende rijksregelgeving staat eventuele overdracht van Wvg-bevoegdheden niet in de weg. Wel is essentieel dat de discussie over de aard van de Wvg-voorzieningen waarvoor de gemeente verantwoordelijk wordt in het kader van de nieuwe Dienstenwet is uitgekristalliseerd.

Amsterdams beleid en -organisatie

Alle Nederlandse gemeenten hebben een Wvg-zorgplicht die is vastgelegd in een verordening. Veel gemeenten hebben deze verordening geformuleerd aan de hand van een modelverordening van de VNG. Amsterdam heeft een eigen Wvg-verordening. Aangezien in de praktijk blijkt dat afwijken van het VNG-model onhandig is (vertalen van rechtspraak naar de Amsterdamse situatie kost bijvoorbeeld meer tijd) is begonnen de eigen verordening aan te passen aan het VNG-model.

Aansluiten bij het VNG-model heeft als voordeel dat het makkelijker wordt een vergelijking met andere gemeenten te maken. Ook bij een eventuele overdracht van bevoegdheden naar de stadsdelen en in een overgedragen situatie is het voor de stadsdelen overzichtelijker als Amsterdam aansluit bij landelijke normen en landelijke uitgangspunten.

Volgens artikel 4 van de Wvg zijn in de verordening in ieder geval opgenomen:

- de gevallen en de vorm waarin voorzieningen kunnen worden verleend;
- de hoogte van de financiële tegemoetkomingen;
- de procedure met betrekking tot toekenning, herziening en terugvordering van voorzieningen, inclusief het inwinnen van deskundigenadvies;
- de gronden waarop voorzieningen kunnen worden beëindigd, dan wel teruggevorderd.

Op basis van de verordening maakt iedere gemeente een eigen verstrekkingenbeleid dat wordt vastgelegd in beleidsregels. Wijziging van de Amsterdamse verordening brengt met zich mee dat ook de Amsterdamse beleidsregels moeten worden aangepast. Bovendien zijn de Amsterdamse beleidsregels niet meer actueel: deze dateren van mei 2001 waardoor bijvoorbeeld het beleid zoals verwoord in de Najaarsnotitie-Wvg "Vraag en Aanbod" van november 2001 in deze regels ontbreekt. De bedoeling is van april tot juni 2003 het materiaal te verzamelen voor de te herschrijven verordening en beleidsregels, gevolgd door een fase van herformuleren en het redigeren van een juridisch document. In de winter van 2003/2004 zal volgens de huidige planning gewerkt worden aan de concepten van de verordening en de beleidsregels ten behoeve van bestuurlijke besluitvorming.

Begroting 2003⁴ bevat de volgende structurele bedragen inzake de Wvg:

<i>omschrijving</i>	<i>vindplaats</i>	<i>begroting 2003</i>
Apparaatskosten St. Tot & Met	620.10.07	3.544
Apparaatskosten Gemeentelijke Sociale Dienst	620.10.05	2.655
Verstrekkingen Gemeentelijke Sociale Dienst	620.10.01	20.212
Apparaatskosten Stedelijke Woningdienst	620.10.02	1.135
Verstrekkingen Stedelijke Woningdienst	620.10.02	15.944
Stadsmobiel	620.10.04	12.697
Overige apparaatskosten	620.10.08	2.769
Onvoorzien	620.10.09	505
Stadsdelen	620.10.03	370
Totaal		59.831

bedragen X € 1.000

In de omschrijving van de geldstromen in bovenstaand overzicht zijn de belangrijkste actoren in het Wvg-traject binnen Amsterdam te herkennen: mensen die in het kader van de Wvg aanspraak willen maken op een voorziening richten zich tot de Stichting Tot en Met. Tot en Met geeft advies (indicatie) over de aanvraag, waarna de aanvraag door de Sociale Dienst of de Dienst Wonen in behandeling wordt genomen en afgerond met een beschikking. Ook de vervoersvoorziening, voor zover verzorgd door Stadsmobiel, komt in bovenstaand overzicht tot uitdrukking. Zie bijlage 2 "Overzicht te verstrekken Wvg-voorzieningen door de centrale stad" bij deze rapportage, waarin alle Wvg-voorzieningen in aantallen naar soort staan gegroepeerd en gekoppeld aan de geraamde financiële middelen voor het jaar 2003.

Naast de in bijlage 2, onder regie van DMO verstrekte voorzieningen, ontvangen de stadsdelen van DMO jaarlijks gezamenlijk circa € 370.000 voor het verrichten van kleine woningaanpassingen (weghalen drempels, aanbrenge handgrepen etc.).

Door DMO is deze € 370.000 voor kleine woningaanpassingen aangemeld voor decentralisatie naar de stadsdelen, terwijl vanuit de stadsdelen alle bevoegdheden inzake de WVG voor decentralisatie zijn aangemeld.

Sinds de bevoegdheden inzake de Wvg aan gemeenten zijn opgedragen, zijn in Amsterdam de aan het Gemeentefonds toegevoegde middelen in een eigen budgettair kader binnen de begroting zichtbaar gebleven. Ook werden tot aan 2000 de jaarlijkse onderbestedingen in aparte Wvg-reserves ondergebracht. Reden hiervoor was dat de eerste ervaringsjaren met de Wvg geen stabiel en volledig uitgekristalliseerd begrotingsbeeld te zien zouden geven. Tevens diende aan de hand van voorlichting aan bekendheid met de Wvg te worden gewerkt, zodat een eventueel verborgen vraag omgezet zou kunnen worden in een (hogere) structurele vraag naar Wvg-voorzieningen.

Met ingang van de rekening 2000 is door het College een begin gemaakt met het langzaam opheffen van dit eigen financiële Wvg-kader. Reden hiervoor was de omvang van de gegroeide reserves: ultimo 1999 was er voor Wvg-voorzieningen een algemene reserve beschikbaar van ruim f 60.000.000 (€ 27.227.000) naast een aantal bestemde Wvg-reserveringen voor een totaalbedrag van bijna f 20.000.000 (ruim € 9.000.000). Bij de rekening 2001 heeft het College besloten geen extra toevoegingen aan de Wvg-reserves te doen; f 13,2 miljoen (€ 6,0 miljoen) is toegevoegd aan de incidentele begrotingsruimte voor het jaar 2003. Aangezien Wvg-middelen Gemeentefondsmiddelen zijn, is bij een dergelijke vrijval de volgende gedragslijn van toepassing: rijksstortingen die ten goede komen aan het Gemeentefonds en de algemene financiële ruimte vergroten, komen conform de koppelingsafspraken Stadsdeelfonds aan Gemeentefonds voor circa eenderde deel ook ten goede aan het Stadsdeelfonds. Voor de vrijval bij de rekening 2000 betekende dit, dat ook circa 37,5% van eerdergenoemde f 13,2 miljoen incidenteel ten goede is gekomen aan het Stadsdeelfonds.

De hoge stand van de Wvg-reserves heeft tevens geleid tot het opstellen van de eerdergenoemde Najaarsnotitie Vraag en Aanbod in november 2001. Deze nota bevat een groot aantal nieuwe initiatieven (vooral in de vorm van incidentele projecten) gericht op de langere termijn doelstelling: "het

⁴ Deze rapportage is gebaseerd op de laatst door de Raad goedgekeurde gemeentebegroting; dit is begroting 2003. Dit houdt in dat in deze begrotingscijfers niet de ombuigingsvoorstellen zijn verdisconteerd die gelden na 2003. Voor 2004 is bij de Voorjaarsnota 2003 besloten tot een structurele verlaging van de Wvg-budgetten voor onderzoek, communicatie en voorlichting voor € 465.000, terwijl voor 2005 en 2006 een structurele besparing op de apparaatskosten is voorzien van respectievelijk € 400.000 en € 1.222.000.

bereiken van gelijkwaardige mogelijkheden voor gehandicapten om deel te nemen aan de maatschappij⁵. Enkele van deze projecten (nieuwe vormen van collectief vervoer: deur-tot-deur en kamer-tot-kamer) hebben de maximale doorlooptijd tot 2005.

Twee recente Amsterdamse beleidsinitiatieven dienen hier nog te worden vermeld gezien de aard van deze operatie.

De eerste betreft het Bestuursakkoord tussen centrale stad en stadsdelen waarin afspraak 8 over ouderen en wijkgerichte zorg en participatie: "in elk stadsdeel wordt tenminste één zorgloket ingericht, qua vormgeving passend in het lokale netwerk van voorzieningen, waar burgers met vragen / wensen met betrekking tot het gecombineerde dienstenpakket wonen / zorg / welzijn adequaat bediend worden". Eventuele overdracht van de Wvg-bevoegdheden naar de stadsdelen past binnen de beleidsuitgangspunten van het Bestuursakkoord.

Het tweede beleidsinitiatief betreft de motie Marres (nummer 704, ingediend tijdens de bespreking van de begrotingsvoorstellen 2003) over bondig geformuleerd een Amsterdamse dienstverleningsstrategie, kostenbesparing en herinzet daarvan. Deze door de Raad aangenomen motie verzoekt het College een beleidsplan te presenteren waarin o.a. nader wordt uitgewerkt hoe de stadsdelen de exclusieve 'front-office' (het loket naar de burger) voor alle gemeentelijke diensten en producten worden.

Beide initiatieven ondersteunen de maatschappelijke trend dat gemeenten en stadsdelen op het gebied van zorg een grote rol dichterbij de burger dienen te vervullen.

Stand van de organisatie

Voordat de stand van de organisatie rondom de Wvg wordt geschetst volgt eerst onderstaand overzicht met daarin indicatief enkele kerngegevens over de belangrijkste actoren⁶ die in opdracht van DMO betrokken zijn bij de uitvoering van de Wvg en over gebruikersgroepen⁷. Dit, om enig inzicht te geven in de huidige omvang van de uitvoeringsorganisatie en aantallen gebruikers.

Hierbij is de opmerking op zijn plaats dat bij de voorjaarsnota 2003 in het kader van de ombuigingen tot structurele besparingen op de Wvg-uitvoeringskosten (bij de Gemeentelijke Sociale Dienst, Woningdienst, Stichting Tot & Met en DMO) is besloten van € 400.000 in 2005 en € 1.222.000 in 2006.

Omschrijving	Aantallen
Wvg-beleid en regelgeving	5 fte's bij DMO
Wvg Wonen	10 fte's bij Dienst Wonen
Wvg vergoedingen en Hulpmiddelen	30 fte's bij de Sociale Dienst
Indicatietraject, inclusief voor ouderen	40 fte's bij Tot en Met
Wvg-vervoer	200 mensen beschikbaar
<hr/>	
vervoersvoorziening via Sociale Dienst	14.425 gebruikers
woon/verhuisvoorz. via Dienst Wonen	ruim 18.000 gebruikers

Opmerking vooraf:

in bovenstaand overzicht komen de gemeentelijke diensten Wonen en de Sociale Dienst naar voren, die in opdracht van DMO uitvoeringswerkzaamheden in het kader van de Wvg verrichten. Met deze Diensten is in dit stadium van de operatie nog niet gesproken. Dit betekent dat hun visie op de stand van de Wvg-organisatie niet in deze rapportage is verdisconteerd en dat ook de organisatorische consequenties van de geformuleerde beslissingen in deze rapportage niet met hen zijn besproken.

- Najaarsnotitie, november 2001

De uitvoering van de Wvg heeft niet alleen beleidsmatig, maar ook beheersmatig de afgelopen jaren aandacht gekregen. Zo bevat eerdergenoemde Najaarsnotitie bijvoorbeeld het project Uitvoeringskwaliteit (met een omvang van € 2.000.000) gericht op een aantal incidentele verbeteringsprojecten voor communicatie, behandeling klachten, onderzoek klanttevredenheid, vervanging huidige geautomatiseerd WVG-systeem en aanverwante onderwerpen zoals verbetering administratieve organisatie, planning & control en projectmanagement. Deze projecten zijn nu in uitvoering.

⁵. Zie Najaarsnotitie Vraag en Aanbod, pagina 20, november 2001

⁶. Bron: Wvg-najaarsnotitie Vraag en aanbod

⁷. Bron: O&S: website, stand per 1 oktober 2001

- ACAM-rapport, mei 2002

In 2002 heeft de ACAM op verzoek van de Directeur DMO onderzoek gedaan naar de uitvoering van de WVG binnen de gemeente Amsterdam. Doel van de opdracht was inzicht te krijgen in (de loop van) de processen en om verbetering aan te brengen in de klantzorg.

Aangezien een totaaloverzicht van de administratieve organisatie niet voorhanden is heeft ACAM door middel van inventarisatie en interviews de processen beschreven die bij de uitvoering van de Wvg een rol spelen. Zie bijlage 3 waarin de 11 belangrijkste door ACAM gesignaleerde knelpunten (over o.a. administratieve organisatie, sturing, doorlooptijden, klachtenregistratie en – afhandeling, doublures en overige tekortkomingen) staan vermeld en (indien nodig) toegelicht.

DMO heeft op basis van de aanbevelingen trajecten ter verbetering uitgezet, die mede onder begeleiding van ACAM worden uitgevoerd. De bedoeling is dat in zogenoemde voortgangsnotities over deze verbeteringen wordt gerapporteerd, waarvan de eerste in april is verschenen en de tweede gepland staat voor najaar 2003.

Op een aantal terreinen zijn de afgelopen maanden door DMO belangrijke stappen gezet, zoals:

- de introductie van de zogenoemde verkorte procedure waardoor het vanaf 1 juni 2003 mogelijk moet worden 25 Wvg-producten binnen 10 werkdagen te leveren;
- het via zelfindicatie geautomatiseerd beschikbaar stellen van de vervoerspas;
- het op weekbasis meten van de hele Wvg-keten;
- klachtenbehandeling.

Voor de ingezette verbetertrajecten geldt dat de looptijd nog tekort is om in dit stadium uitspraken te doen over behaalde resultaten en het structurele karakter van de beoogde verbeteringen.

Daarnaast geldt dat op basis van de huidige gegevens geen relatie is te leggen tussen enerzijds de in gang gezette verbetertrajecten en anderzijds de bevindingen van ACAM met betrekking tot de administratieve organisatie.

Voor deze rapportage is de constatering op basis van het voorgaande relevant, dat de Wvg in Amsterdam niet alleen beleidsmatig sterk in ontwikkeling is, maar ook beheersmatig.

- Benchmark 2002

Stichting StimulanSZ heeft in samenwerking met de SGB0 (bureau verbonden aan de VNG) in 2001 een pilot voor een Wvg-benchmark gestart. In het jaar 2002 is de benchmark uitgebreid en konden alle Nederlandse gemeenten deelnemen. Aangezien Amsterdam als enige van de 4 grote steden heeft meegedaan is een vergelijking met de G4 helaas niet mogelijk en is Amsterdam gerangschikt bij de gemeenten > 50.000 inwoners.

Uit de benchmark komen de volgende algemene signalen naar voren:

- Amsterdam scoort opvallend laag in het aantal cliënten per 1.000 inwoners: 23,1 tegen 44,3 in gemeenten uit de grootteklasse;
- het aantal toegekende voorzieningen per 1.000 inwoners is daarentegen hoog: 73,0 tegen 65,5;
- terwijl ook de totale gemiddelde uitgaven per inwoner in Amsterdam boven het gemiddelde ligt: f 146,1 versus f 124,0;
- in Amsterdam ligt het aantal nieuwe aanvragers per 1.000 inwoners onder het gemiddelde; dit betekent dat de stad de achterstand in het aantal cliënten niet inloopt;
- de gemiddelde uitvoeringskosten per inwoner zijn in Amsterdam hoger dan gemiddeld: f 34,8 versus f 24,2.

Aangezien in het algemeen ouderen sterk vertegenwoordigd zijn onder Wvg-cliënten kan in Amsterdam de combinatie van relatief weinig ouderen en een laag bereik onder ouderen een deel van de verklaring zijn voor het naar verhouding kleine aantal Wvg-cliënten. Een andere verklaring is mogelijk het aandeel allochtonen in de Amsterdamse bevolking; deze groep maakt doorgaans minder gebruik van (zorg)voorzieningen dan autochtonen. Hier kan overigens sprake zijn van een verborgen vraag.

Interessant voor deze operatie is o.a. het signaal met betrekking tot de uitvoeringskosten: ruim f 10,- per inwoner duurder terwijl Amsterdam een relatief laag aantal cliënten heeft per 1.000 inwoners. Hoewel de resultaten van deze (nog jonge) benchmark met de nodige voorzichtigheid moeten worden bekeken (beter is te spreken van signalen) blijkt dat er bij de uitvoering van de Wvg de nodige efficiëntieverbeteringen zijn te behalen.

- gegevens per stadsdeel

Omdat er nog nauwelijks meerjarige harde cijfers over verstrekte voorzieningen door Dienst Wonen en door de Sociale Dienst bekend zijn, kunnen in dit stadium nog geen zinvolle uitspraken over de spreiding over de stad worden gedaan. Het gebrek aan meerjarige cijfers per stadsdeel speelt niet

alleen met betrekking tot aantallen verstrekkingen, maar ook in financiële zin. Hier ligt een belangrijk aandachtspunt mede ook in verband met het feit dat de Wvg-begroting op onderdelen onzekerheden kent, waar onder een eventuele verborgen vraag.

De stadsdelen voeren in het kader van de Wvg de kleine woningaanpassingen uit. In totaal gaat het om €370.000. Stadsdelen zijn op basis van bestaande beschikkingen verplicht aan DMO te rapporteren over aantal en aard van de door hen gedane aanpassingen. Deze gegevens worden echter niet gebruikt voor beleid of in bestuurlijke en ambtelijke rapportages. Gezien het voorstel van DMO om deze geringe geldstroom aan het Stadsdeelfonds toe te voegen, wordt voorgesteld te stoppen met deze informatiestroom: stadsdelen kunnen verantwoording afleggen via hun rekening, zonder afzonderlijke accountantsverklaring.

Conclusies en aanbevelingen

Er bestaan op basis van bestaande rijksregelgeving geen juridische belemmeringen om de bevoegdheden inzake de Wvg te decentraliseren naar de stadsdelen. Daarnaast zijn er in principe geen specifieke bijzondere Amsterdamse omstandigheden die de situatie van de stadsdelen anders maken dan die van zelfstandige Nederlandse gemeenten.

Recente ontwikkelingen op rijksniveau geven aan dat in de toekomst, in het kader van het ontwerpen van een zogenoemde Dienstenwet, wijzigingen in het huidige gemeentelijke Wvg-voorzieningenpakket kunnen optreden.

Binnen Amsterdam is de Wvg beleidsmatig en beheersmatig heftig in ontwikkeling.

De discussie op landelijk niveau over beleidsverschillen tussen gemeenten heeft ook gespeeld in de werkgroep over al dan niet wenselijke beleidsverschillen tussen stadsdelen. De verschillende bevoegdheden die binnen de Wvg zijn te herkennen, kunnen worden uitgewerkt in meerdere scenario's naar gelang de mate van overdracht van deze bevoegdheden naar de stadsdelen. In het onderstaande worden enkele scenario's gepresenteerd en toegelicht.

bevoegdheid	scenario 1	scenario 2	scenario 3	scenario 4
verordening	centraal	centraal	centraal	centraal
beleidsregels	centraal	centraal	centraal	decentraal
uitvoeringsregels	centraal	centraal	decentraal	decentraal
beslissing op aanvraag	centraal	decentraal	decentraal	decentraal
intake (loket)	decentraal	decentraal	decentraal	decentraal
Burger	-1 decentraal loket voor vragen / informatie	- 1 decentraal loket voor vragen / informatie - decentrale behandeling aanvraag	-1 decentraal loket voor vragen / informatie - decentrale behandeling aanvraag	-1 decentraal loket voor vragen / informatie - decentrale behandeling aanvraag
Beleid	- beleid en uitvoering centraal - geen beleidsruimte voor stadsdelen.	- beleid centraal - stadsdeel gemandateerd tot beslissing op aanvraag volgens centraal kader mbt beleid + uitvoering	- beleid centraal - behandeling aanvraag volgens decentrale uitvoeringsregels	- beleid decentraal - uitvoering decentraal - stadsdeel is loket voor aanbieden van meerdere (zorg)diensten.
Organisatie	centraal	decentrale uitvoering	- decentrale uitvoering - prijs en prestatieverschillen	- decentrale uitvoering - prijs en prestatieverschillen
Financiën	stadsdeel geen financiële verantwoordelijkheid	stadsdeel geen financiële verantwoordelijkheid	stadsdeel deels financieel verantwoordelijk	stadsdeel volledig financieel verantwoordelijk

Toelichting:

Scenario 1: beleid en uitvoering blijven centraal: de loketfunctie bij de stadsdelen heeft als doel om de burger door te verwijzen naar centrale uitvoeringsorganisaties.

Scenario 2: aanvragen worden decentraal in behandeling genomen en decentraal beoordeeld, maar de beoordeling vindt plaats volgens centraal geformuleerde beleids- en uitvoeringsregels. Voor decentrale beoordeling is op decentraal niveau capaciteit nodig, hetgeen in zou kunnen houden dat capaciteit van GSD en Dienst Wonen decentraal zou worden geïmplementeerd. Aangezien de beleids- en uitvoeringsregels centraal worden geformuleerd blijft de financiële verantwoordelijkheid ook centraal.

Scenario 3: aanvragen worden decentraal in behandeling genomen en volgens decentrale uitvoeringsregels beoordeeld, terwijl de beleidsregels centraal blijven. Ook in dit scenario zit de uitvoeringscapaciteit decentraal, dicht bij de burger. Doordat de uitvoeringsregels per stadsdeel kunnen verschillen kunnen ook prijs- en prestatieverschillen tussen stadsdelen optreden. De financiële verantwoordelijkheid zou in dit scenario deels decentraal en deels centraal komen te liggen.

Scenario 4: aanvragen worden decentraal in behandeling genomen en decentraal afgehandeld conform decentraal geformuleerde beleids- en uitvoeringsregels, waardoor tussen stadsdelen verschillen kunnen optreden. De financiële verantwoordelijkheid ligt hierbij volledig bij de stadsdelen.

Vertegenwoordigers van de stadsdelen en DMO hebben voorgesteld de overdracht van de Wvg naar de stadsdelen te zien als een groeimodel waarbij de eerste stap is van scenario 1 naar 2.

De volgende aanvullende opmerkingen dienen hierbij te worden gemaakt:

- Volgens de stadsdelen zou hierbij op termijn doorgroei naar scenario 4 moeten plaatsvinden. DMO heeft in de bespreking van het concept-eindrapport aangegeven niet verder te willen gaan dan scenario 3 om de volgende twee redenen:
  - voor de burger is het niet goed te begrijpen dat beleidsverschillen tussen stadsdelen en daaruit voortvloeiende verschillen in voorzieningenniveau zullen optreden;
  - mensen die gebruik maken van de Wvg behoren tot de zwakken in de samenleving; deze groep behoort beleidsmatig tot de zorg van de centrale stad te blijven.
- Projectleiding en vertegenwoordigers van de stadsdelen stellen zich op het standpunt dat in principe beleidsverschillen en uitvoeringsverschillen tussen stadsdelen niet alleen toelaatbaar zijn, maar ook eigen zijn aan het bestuurlijke stelsel. Dergelijke verschillen zijn een logisch uitvloeisel van ons stelsel waarbij stadsdeelorganisaties zijn voorzien van een eigen bestuurlijke top. Daarnaast geldt dat ook landelijk gezien beleidsmatige verschillen tussen gemeenten voorkomen en in zijn algemeenheid worden geaccepteerd. Als sprake is van onacceptabele verschillen tussen zelfstandige gemeenten kan in bijzondere omstandigheden gekozen worden voor het instrument van een vrijwillig convenant of een protocol, zoals nu bij de Wvg door gemeenten op vrijwillige basis gebeurt. Daar waar landelijk sprake is van verschillen tussen gemeenten, en gemeenten vrijwillig met het rijk een convenant of protocol afsluiten om deze verschillen te overbruggen, kunnen ook centrale stad en stadsdelen overwegen dit instrument toe te passen. Een dergelijke overeenkomst moet niet gezien worden als een teken van een tekortschietend bestuurlijk stelsel, maar eerder als een breed gedragen, gemotiveerde en specifieke aanvulling op het bestaande bestuurlijke stelsel, zoals het Bestuursakkoord ook een zinvolle aanvulling is.
- De stelling dat Wvg-gebruikers tot de zwakken in de samenleving behoren en dus tot de zorgfunctie van de centrale stad behoren, past niet in het beoordelingskader zoals dat door de Raad in het verleden is vastgesteld. De raad beoogde met de grootstedelijke functie zorg voor speciale groepen, "vraagstukken die het probleemoplossend vermogen van een stadsdeelraad te boven en / of de grenzen van een stadsdeelraad te buiten, wanneer zij zich dan in het ene, dan in het andere stadsdeel manifesteren" (conform raadsvoordracht 1519, pagina 3940). Deze omschrijving is niet van toepassing op Wvg-gebruikers.
- De stadsdelen hebben aangegeven niet in te kunnen stemmen met een scenario waarin centraal het beleid wordt bepaald, decentraal de uitvoering plaatsvindt en waarbij ook de financiële verantwoordelijkheid decentraal ligt. Met dit standpunt sluiten de stadsdelen bij het uitgangspunt aan - zoals dat ook in de wet is vastgelegd - dat de zeggenschap over toekenning van subsidie en/of voorziening moet samengaan met budgetverantwoordelijkheid.

De vraag die hierbij speelt is of aan scenario 3, waarin centraal de beleidskaders worden geformuleerd en decentraal de uitvoeringsregels, een adequate financiële uitwerking kan worden gegeven die aansluit bij de intenties van de Wvg.

Op grond van het voorgaande komen we dan ook tot de conclusie dat op basis van de invalshoek "Bevoegdheid stadsdelen, tenzij" positionering van de Wvg-bevoegdheden bij de stadsdelen in de rede ligt.

- Bij een eventuele overdracht naar de stadsdelen speelt de stand van de organisatie een belangrijke rol. Aangezien de uitvoering van de Wvg in Amsterdam op dit ogenblik een groot aantal verbetertrajecten ondergaat, is in de werkgroepbesprekingen door alle deelnemers uitgesproken dat de huidige stand van de uitvoering van de Wvg in combinatie met de lopende projecten en trajecten niet toestaat dat op korte termijn overdracht van Wvg-taken naar de stadsdelen plaatsvindt.
Tevens is vastgesteld, dat op basis van de beschikbare informatie in dit stadium niet beoordeeld kan worden op welke wijze en in welk tempo de thans lopende projecten een bijdrage leveren aan het oplossen van de door ACAM gesignaleerde knelpunten.
- De projectleiding stelt voor om de tijd die het rijk de komende twee jaar benut om te komen tot een Dienstenwet, in Amsterdam te gebruiken om de de Wvg beleidsmatig te ijken en beheersmatig adequaat in te richten.
Belangrijke gesprekpartners hierbij zijn naast DMO en de stadsdelen de Gemeentelijke Sociale Dienst en de Dienst Wonen.
Indien bestuurlijk het besluit wordt genomen dat de uitvoering van de Wvg een stadsdeelbevoegdheid wordt, dient spoedig een gezamenlijke "overdrachtsorganisatie" van (in ieder geval) centrale stad, stadsdelen en materiedeskundigen van DMO te worden gevormd. Deze uitvoeringsorganisatie dient zich afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming te richten op:
  - de lopende actualisering van de Wvg-verordening (eventueel inclusief inventarisatie van onderwerpen voor een convenant conform rijk - gemeenten);
  - herinrichting van de werkprocessen binnen de Wvg, in eerste instantie gericht op uitvoering conform scenario 2 met mogelijke uitbouw naar scenario 4 en waarbij de door ACAM gesignaleerde knelpunten worden opgeheven;
  - inventariseren van de maatregelen die op stadsdeelniveau moeten worden genomen;
  - organisatie van de totstandkoming van adequate kwantitatieve gegevens per stadsdeel met betrekking tot (potentiële) gebruikers, verstrekte voorzieningen en bedrijfsvoering.
- Bij de voorgestelde "overdrachtsorganisatie" zijn de volgende aandachtspunten relevant:
  - de eerste is dat van de stadsdelen niet vanzelfsprekend kan worden verwacht dat zij deelname aan een dergelijke overdrachtsorganisatie naast hun reguliere werkzaamheden er zonder meer bij kunnen doen; extra capaciteit kan nodig zijn.
  - bij de herinrichting van de werkprocessen staat een doelmatige en doeltreffende ketenregie centraal. Het is aan te bevelen hierbij kennis te nemen van zinvolle ervaringen en systemen in andere gemeenten die qua omvang vergelijkbaar zijn aan de omvang van de stadsdelen. Zo kan bijvoorbeeld winst (in tijd en geld) worden gerealiseerd door een herbezinning op de dominante positie van het Amsterdamse indicatieorgaan Tot en Met. Door selectiever en doelmatiger gebruik te maken van dit indicatieorgaan kan een cliënt sneller beschikken over de gevraagde voorziening en kan de gemeente geld besparen.
  - decentralisatie van de Wvg-bevoegdheden hoeft niet te betekenen dat alle stadsdelen persé een eigen, afzonderlijke uitvoeringsorganisatie moeten opbouwen. Met behulp van de huidige automatiseringsmogelijkheden kan het uit oogpunt van schaalvoordelen wenselijk zijn tot samenwerking over te gaan. Deze eventuele samenwerking dient vanuit de stadsdelen zelf te komen (net als dat bij zelfstandige gemeenten gebeurt) en niet vanuit de centrale stad te worden opgelegd.
  - gezien omvang en aard van de opdracht aan deze "overdrachtsorganisatie" en de betrokken actoren (centrale diensten en stadsdelen) ligt het in de rede deze organisatie aan te sturen vanuit de Bestuursdienst. Gezien hun deskundigheid zijn DMO, de GSD en de Dienst Wonen hierbij onmisbaar, maar de verantwoordelijkheid van deze Diensten ligt primair bij het garanderen dat de burger tijdens de nieuwe inrichting van de Wvg optimaal wordt bediend.
DMO heeft aangegeven zich niet te kunnen vinden in de taakopvatting van de voorgestelde "overdrachtsorganisatie": bij eventuele decentralisatie zou de directeur DMO hiertoe opdracht moeten krijgen.

- Binnen de Wvg-werkprocessen dient een onderscheid te worden gemaakt tussen enerzijds de werkzaamheden van de Dienst Wonen en de Sociale Dienst en anderzijds die van Stadsmobiel. Gezien het huidige takenpakket van de stadsdelen kunnen synergie-effecten zich gaan voordoen met betrekking tot de reeds bestaande loketfuncties. Ook bij het realiseren van woningaanpassingen kan meerwaarde ontstaan door de aanwezige kennis bij de sectoren Wonen en Werken bij de stadsdelen. Meerwaarde kan ook ontstaan door de Wvg-bevoegdheden te combineren met welzijnsvoorzieningen, zoals ouderenadviseurs, huisbezoeken, wijkgerichte zorg etc.. Anders ligt dit ten aanzien van de vervoerstaak verzorgd door Stadsmobiel. Hoewel de stadsdelen van mening zijn dat ook deze vervoerstaak, mede gezien de samenhang met de andere Wvg-activiteiten, een stadsdeeltaak is, dient opgemerkt te worden dat voor een vervoerder schaalvoordelen optreden, indien het gehele Amsterdamse verzorgingsgebied tot het werkgebied behoort. Dit, in verband met het efficiënt combineren van ritten. De stadsdelen hebben aangegeven, dat ook zij oog hebben voor bij deze taak optredende schaalvoordelen en dat juist daardoor vanzelf samenwerking en de optimale schaal voor contracten met een vervoerder zal ontstaan. De projectleiding is van mening dat aanvragen van burgers voor Wvg-vervoer zeker via de stadsdeelorganisatie dienen te lopen, omdat samenhang met andere voorzieningen bij de intake gewaarborgd dient te blijven, maar betwijfelt of samenwerking tussen stadsdelen "vanzelf" komt. Vragen die echter nu eerst aan de orde zijn, is of de huidige vervoersregelingen en de rol van Stadsmobiel daarin voor nu en de toekomst nog wel de meest wenselijke zijn en of de overwegingen die in het verleden vanuit het GVB zijn aangedragen bij de vormgeving van Stadsmobiel nog steeds valide zijn. De afgelopen jaren is veel onvrede ontstaan over het functioneren van Stadsmobiel. En nog steeds eist Stadsmobiel veel aandacht van DMO in de optimaliseringstrajecten. Voorafgaand aan de bestuurlijke vraag over de positionering van vervoersvoorzieningen in het kader van de Wvg, is eerst de meer fundamentele vraag aan de orde hoe bestuurlijk wordt gedacht over het huidige functioneren van Stadsmobiel en wat de verwachtingen zijn voor de toekomst. Vanzelfsprekend geldt hierbij dat Stadsmobiel in de gelegenheid moet worden gesteld om aan te geven wat het voor deze organisatie en voor andere vervoerders op de Amsterdamse markt betekent als de gedwongen winkelnering bijvoorbeeld bij Stadsmobiel wordt opgeheven en stadsdelen eventueel zelf hun contractpartner kiezen of overgaan tot het zelf formuleren van beleidsregels inzake Wvg-vervoer. De, in de operatie Financiële decentralisatie en terugdringen bureaucratie besloten opdracht staat niet toe hier en nu dieper op het functioneren en de positie van Stadsmobiel in te gaan.

Gevraagde beslissing

In te stemmen met de constatering dat:

- *er geen juridisch of andersoortige belemmeringen zijn om de uitvoering van de Wvg over te dragen aan de stadsdelen;*
- *decentrale uitvoering van de Wvg recht doet aan andere bestuurlijke beleidsuitspraken, zoals vastgelegd in het Bestuursakkoord en in de motie Marres;*
- *de huidige stand van de uitvoering van de Wvg het niet mogelijk maakt dat op korte termijn overdracht aan de stadsdelen plaatsvindt;*
- *de Sociale Dienst en Dienst Wonen in dit traject nog niet zijn geraadpleegd en derhalve ervoor zorgdragen dat in het vervoltraject deze beide worden betrokken;*
- *zo spoedig mogelijk een aparte "overdrachtsorganisatie", aangestuurd vanuit de Bestuursdienst en waarvan DMO, GSD en de Dienst Wonen ook deel uitmaken;*
- *de taak en vormgeving van deze "overdrachtorganisatie" zullen worden geconcretiseerd op basis van de in deze rapportage geschetste richting;*
- *het uit oogpunt van terugdringen bureaucratie noodzakelijk is dat de stadsdelen stoppen met de informatiestroom richting DMO inzake de kleine woningaanpassingen: stadsdelen leggen verantwoording af via hun rekening, zonder afzonderlijke accountantsverklaring.*
- *voortuitlopend op de vraag naar de positionering van Wvg-vervoersvoorzieningen dient eerst een bestuurlijke uitspraak te worden gedaan over het huidige functioneren van Stadsmobiel en wat de wenselijke vervoersvoorzieningen zijn in de toekomst.*

IV Aangemelde incidentele geldstromen

Inleiding

IV.1 Stimuleringsfonds gehandicapten

Het stimuleringsfonds gehandicapten 2002 – 2004 beoogt een bijdrage te leveren aan verbeteringen voor mensen met een functiebeperking om hen in staat te stellen zo optimaal mogelijk te participeren in de samenleving. Rijksregelgeving is niet van toepassing. Dit fonds is gevoed uit onderbestedingen op de Wvg en is volledig eigen Amsterdams beleid. Ultimo 2002 resteert er € 4.363.000.

Het fonds wil een bijdrage leveren aan de volgende aandachtsgebieden:

- wonen;
- toegankelijkheid gebouwen;
- toegankelijke stad, verbeteringen in de openbare ruimte;
- schoolgebouwen;
- sociale, culturele en maatschappelijke participatie;
- communicatie.

Ook stadsdelen kunnen projectaanvragen in het kader van het Stimuleringsfonds indienen.

Het Stimuleringsfonds Gehandicapten is gevoed uit onderbestedingen die zich in het verleden hebben voorgedaan op de structurele Wvg-middelen die onderdeel uitmaken van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Conform de afspraken tussen centrale stad en stadsdelen over koppeling van Stadsdeelfonds aan bepaalde ontwikkelingen in het Gemeentefonds had het ook in de rede gelegen dat deze onderbestedingen eerst volgens het relevante percentage van circa 37,5% aan de stadsdelen zou zijn uitgekeerd. Voor het resterende deel zou dan een centraal fonds kunnen worden gecreëerd.

Gezien de looptijd van het fonds, tot ultimo 2004, en de activiteiten ten laste van dit fonds die nu in het jaar van de gehandicapten met extra elan worden gestimuleerd, wordt nu niet voorgesteld de huidige werking van het fonds te herzien.

Wel wordt aanbevolen aanvragen van stadsdelen soepel te behandelen in die zin dat deze van zo min mogelijk administratieve handelingen worden voorzien. Verantwoording van deze projecten dient te lopen via de eigen stadsdeel-gemeenterekening, zoals deze projecten ook dienen te vallen onder de reguliere controlewerkzaamheden door de accountant; met andere woorden: geen afzonderlijke rapportageverlichtingen en geen afzonderlijke verklaringen.

In algemene zin geldt dat constructies zoals het Stimuleringsfonds gehandicapten uit oogpunt van bureaucratie dienen te worden vermeden. Het schrijven van projectvoorstellen door stadsdelen gericht op het voldoen aan door de centrale stad geformuleerde criteria doet geen recht aan het inzicht dat stadsdeelorganisaties dichterbij hun burgers staan, vanuit die positie geacht worden het beste te weten wat nodig is voor hun burgers en ook geacht worden het meest adequaat op behoeften in te spelen.

Gevraagde beslissing

in te stemmen met de constatering dat:

- *gezien de voeding van het Stimuleringsfonds gehandicapten enerzijds en de afspraken inzake de koppeling tussen Gemeentefonds en Stadsdeelfonds anderzijds het ook in de rede had gelegen als de stadsdelen rechtstreeks hun relevante deel van deze incidentele middelen hadden gekregen;*
- *gezien de looptijd van dit fonds en de activiteiten die nu in het kader van dit fonds worden ontwikkeld het niet raadzaam te achten de huidige werking van het fonds te wijzigen;*
- *o.a. uit oogpunt van terughouding van bureaucratie in de toekomst terughoudendheid bij het instellen van een dergelijk fonds (waarbij stadsdelen projectvoorstellen moeten formuleren die centraal worden getoetst) in acht moet worden genomen.*

IV.2 Flankerend ouderenbeleid (620.08.02)

Het gaat hierbij om een incidenteel bedrag van € 1,8 miljoen voor multifunctionele centra dat bij collegebesluit van 31 oktober 2000 reeds volledig is bestemd en (voor 2004 zal zijn uitgevoerd en zijn afgerekend). Deze aangemelde geldstroom maakt derhalve geen deel meer uit van deze operatie.

Projectleiding operatie Financiële decentralisatie
en terugdringen bureaucratie

Bernadette Verheggen (voorzitter)
Carolien Metstelaar
Agaath Kruyswijk

9 oktober 2003

Gemeentelijke uitgaven in relatie tot hun omvang⁸

In de jaren zeventig is hartstochtelijk gepleit voor decentralisatie van het bestuur. De verwachting was door de overheid dichter bij de burgers te brengen, ook het democratische gehalte van de samenleving zou verbeteren.

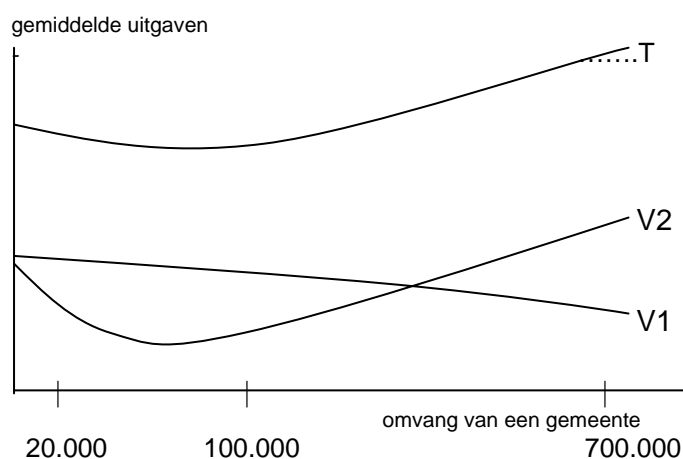
In de jaren tachtig werden ook kostenoverwegingen een argument om te decentraliseren. Op 30 november 1983 werd in de Amsterdamse gemeenteraad een motie aangenomen (de zogenoemde motie Meurs / Van Leuven) waarin o.a. werd uitgesproken dat de binnengemeentelijke decentralisatie moet leiden tot het handhaven van het bestaande voorzieningenniveau met substantieel minder middelen. Basis voor deze motie vormden uitkomsten van internationale vergelijkende studies naar het gemiddelde uitgavenniveau van gemeenten van verschillende omvang. Deze studies bevatten aanwijzingen dat de productie op een kleinere schaal voor bepaalde voorzieningen zou kunnen leiden tot kostenbesparingen en een verlaging van de totale uitgaven.

Bondig geformuleerd gaat het om het inzicht dat de totale gemiddelde (netto) uitgaven voor verschillende voorzieningen van gemeenten in uiteenlopende grootteklassen een U-vormig verloop hebben. In feite gaat het om een zeer platte U, in de vorm van een schoteltje (zie de curve T in onderstaande figuur). Het verloop van de uitgaven wordt verklaard uit schaalearde effecten.

Voor gemeenten die ongeveer dezelfde omvang hebben als de Amsterdamse stadsdelen is vooral het stijgende gedeelte van de U-curve relevant. Wanneer we de stadsdelen beschouwen als middelgrote gemeenten dan zou een dergelijk uitgavenverloop kunnen betekenen dat stadsdelen dezelfde prestaties in principe tegen lagere kosten kunnen verrichten, dan de gemeente Amsterdam op dat moment.

Belangrijk hierbij is de aantekening dat deze mogelijke besparing beslist niet betrekking heeft op de hele stijging van de U-curve, omdat er naast "inefficiency" ook andere oorzaken van het stijgende verloop zijn. De volgende drie oorzaken kunnen worden genoemd:

- *extra voorzieningen*: voorzieningen van een hogere kwaliteit; een intensiever gebruik van voorzieningen samenhangend met specifieke bevolkingssamenstelling van een grote gemeente; en het gebruik van (centrum)voorzieningen door niet-ingezetenen;
- '*diseconomies of scale*': schaalnadelen die het gevolg zijn van de productie van voorzieningen in een grootstedelijk gebied (hoge dichtheid, congestie);
- '*diseconomies of scale*': schaalnadelen door extra organisatie - en apparaatskosten die het gevolg zijn van productie op (te) grote schaal.

Toelichting:

- T = Totale gemiddelde uitgaven gemeenten;
- V1 = voorziening met dalende gemiddelde uitgaven;
- V2 = voorziening met eerst dalende dan stijgende gemiddelde uitgaven.

⁸ Bron: Economisch Statistische berichten, nr 3616. 29 juli 1987.

Voor de beantwoording van de vraag of voor bepaalde taken bij decentralisatie een verlaging van de uitgaven haalbaar is, is het inzicht van belang dat:

- over het algemeen kapitaalintensieve productiewijzen gericht op de levering van één voorziening, zoals water - en energiebedrijven en bij rioleringswerkzaamheden, bij productie op grote schaal een daling van de gemiddelde kosten te zien geven; het daarmee samenhangende dalende verloop van de gemiddelde uitgavencurve (zie de lijn V1 in bovenstaande figuur) levert vanuit efficiency-overwegingen dus een argument tegen decentralisatie op;
- het zijn de arbeidsintensieve organisaties die complementaire voorzieningen leveren die een vlak of U-vormig verloop van kosten hebben. Het op kleinere schaal uitvoeren van deze taken zou tot efficiencyvoordelen en dus kostenbesparingen kunnen leiden (zie de curve V2 in bovenstaande figuur).

Voor de decentralisatieplannen van Amsterdam gaven deze studieresultaten de overtuiging dat de plannen inderdaad zouden kunnen leiden tot kostenbesparingen onder handhaving van het voorzieningenniveau. Een uitwerking van bovengaande studies en theorieën zien we in de praktijk terug in de Verordening op de Stadsdelen: de kapitaalintensieve taken zijn centraal gebleven en vele arbeidsintensieve taken zijn overgedragen.

Hoewel bovenstaande inzichten en onderzoeken minstens twintig jaar oud zijn, lijken ze aan zeggingskracht niet te hebben ingeboet. Ondanks de ontwikkelingen in de laatste twee decennia op ICT-gebied, schaalvergroting, kortere communicatielijnen blijkt uit actuele studies over de optimale schaal van gemeenten voor arbeidsintensieve taken dat de bovengrens bij ongeveer 150.000 inwoners ligt (zie bijvoorbeeld Binnenlands Bestuur over de afgelopen 2 jaar).

De afgelopen jaren zien we tussen kleinere gemeenten daarentegen wel meer vormen van samenwerking. Deze beweging is vooral ingegeven vanuit complexere wetgeving: intergemeentelijk samenwerken om kostbare schaarse specialistische kennis te verwerven is dan een optie.

Overzicht Wvg-voorzieningen conform Begroting 2003

Bijlage 2

	Rekening 2001 (aantal)	Begroot 2002 (aantal)	Begroot 2003 (aantal)	Rekening 2001 (bedrag in €)	Begroot 2002 (bedrag in €)	Begroot 2003 (bedrag in €)
Vervoersvoorzieningen Sociale Dienst						
<u>1. Naturaverstrekkingen:</u>						
Bruikleenauto's	380	452	460	662.132	808.176	855.379
Buitenwagens	1.372	1.740	1.760	1.250.850	1.686.060	1.773.658
Scootmobielen	8.652	9.600	9.800	3.417.029	4.032.000	4.280.640
Fietsen	2.172	2.500	2.560	402.667	495.000	527.155
Hulpmiddelen jongeren	1.284	1.340	1.340	342.356	393.960	409.718
Rolstoelen	17.152	18.000	18.400	2.905.985	3.132.000	3.329.664
Aanpassingen	nb	nb	nb	1.094.147	934.787	972.179
Totaal naturaverstrekkingen	31.012	33.632	34.320	10.075.166	11.481.983	12.148.393
<u>2. Vervoersvergoedingen (aantal betalingen per jaar):</u>						
Taxikosten	40.295	41.500	42.000	6.243.555	6.553.680	6.636.000
Rolstoeltaxi	1.271	1.250	1.250	360.304	333.525	333.750
Kosten leefkilometers	2.587	2.850	2.850	412.760	426.788	427.500
P.G.B.H. scootmobielen/buitenwagens	81	70	60	33.544	28.683	24.600
Parkeervervoorzieningen	124	115	115	22.590	24.892	24.955
Oplaadkosten	2.553	2.600	2.700	118.855	117.988	124.200
Overige vergoedingen	138	0	0	74.457	50.000	50.000
Totaal vervoersvergoedingen	47.049	48.385	48.975	7.266.065	7.535.556	7.621.005
<u>3. Leverantie-adviezen ZVN:</u>						
Argonaut	892	nb	nb	153.216	163.875	167.351
Zorglease	1.909	nb	nb	164.092	190.000	205.485
Revalidatie Centrum A'dam	62	nb	nb	16.568	68.057	70.099
Totaal ontvangen adviezen	2.863	2.765	2.765	333.876	421.932	442.935
Totaal vervoersvoorzieningen	80.924	82.017	83.295	17.675.107	19.439.471	20.212.333
Woningvoorzieningen Stedelijke Woningdienst						
Roerende voorzieningen	940	910	950	629.294	514.646	736.250
Woningsanering	142	135	135	54.204	63.098	61.290
	1.082	1.045	1.085	683.498	577.744	797.540
Verhuiskosten	2.076	2.000	2.050	5.193.540	5.531.136	5.116.800
<u>Woningaanpassingen:</u>						
< € 20.420	2.899	2.525	2.600	8.276.064	7.143.666	8.190.000
> € 20.420	2	0	0	67.344	100.000	0
	2.901	2.525	2.600	8.343.408	7.243.666	8.190.000
<u>Overige woningvoorzieningen</u>	nb	nb	nb	643.538	689.407	739.540
Totaal woningvoorzieningen	3.983	3.570	3.685	14.863.984	14.041.953	14.843.880
Stadsmobiel						
Aantal ritten	544.180	550.000	550.000	8.081.004	8.404.000	8.605.690

Samenvatting door ACAM gesignaleerde 11 knelpunten (peildatum begin 2002)

- Status en kwaliteit van de administratieve organisatie (AO) is onvoldoende bij de verschillende organisaties in de keten: alleen bij de Dienst Wonen werd een gedegen AO met betrekking tot de uitvoering van de Wvg aangetroffen. ACAM constateert, dat juist bij de uitvoering van opdrachten waarbij meerdere organisaties met elkaar moeten samenwerken, afstemming goed geregeld moet zijn, daar de output van de ene organisatie weer de input voor de volgende organisatie is.
- Onvoldoende centrale sturing door DMO aan de gehele keten: eerder in 1997/1998 heeft ACAM onderzoek gedaan naar de verdeling van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden inzake de Wvg. Toen werden de volgende belangrijke aanbevelingen gedaan:
  - de rol van coördinator/toezichthouder verleggen van Stichting Tot en Met naar MGZ (thans DMO);
  - het opstellen van werkafspraken tussen betrokken partijen en het beschrijven van een integraal raamwerk administratieve organisatie.
 Op deze punten hebben zich geen significante wijzigingen voorgedaan sinds 1998.
- Onvoldoende informatie over de individuele klant in de keten, met name voor wat betreft managementinformatie, doorlooptijden, verstrekte voorzieningen: het is mogelijk dat een klant vanuit diverse invalshoeken een voorziening krijgt zonder dat de partners dit van elkaar weten (voorbeeld: verkrijgen van een vervoerspas van Stadsmobiel en het ontvangen van een tegemoetkoming in aanvullend openbaar vervoer door de Sociale Dienst).
- Tot en Met lijkt aanvragen pas in te schrijven als zij tijd heeft (waardoor de officiële doorlooptijden dus niet altijd de werkelijkheid weergeven).
- Klant heeft met teveel loketten te maken (en er worden (verkeerde) verwachtingen gewekt bij de klant).
- Onvoldoende uitwisseling van gegevens. Zo komt het voor dat eenzelfde persoon twee indicaties heeft, één bij de zorgverzekeraar en één bij de Wvg (waardoor bijvoorbeeld het betalen van een eigen bijdrage wordt vermeden).
- Kwaliteit van de vervoersregistratie vertoont gebreken: ACAM komt tot de conclusie dat
  - geen zekerheid bestaat dat de vervoerde persoon door Tot en Met is geïndiceerd;
  - geen zekerheid bestaat dat de juiste persoon is vervoerd;
  - geen zekerheid bestaat dat de rit daadwerkelijk is uitgevoerd.
- Uitgifte vervoerspas: al dan niet op voorstel van Tot en Met geeft Stadsmobiel vervoerpas uit hetgeen uit oogpunt van functievermenging door ACAM als onjuist wordt benoemd.
- Moeizaam te controleren facturen leveranciers: maandelijkse facturen van leveranciers kunnen circa 8000 regels bevatten, terwijl daarnaast bedragen voor dezelfde basisvoorziening veelal verschillen door het (vaak op verzoek van de klant) aanbrengen van aanvullende voorzieningen. Beheersbaarheid en controleerbaarheid komen door deze aantallen en onder druk.
- Onduidelijke klachtenregistratie en –afhandeling.
- Doublures en overige tekortkomingen: dossiers met vaak dezelfde informatie worden op meerdere plaatsen aangehouden en soms wordt de doorstroming van informatie vertraagd door de afhankelijkheid van het functioneren van de ondersteunende afdelingen en de prioriteiten van de eigen organisatie (Sociale Dienst bijvoorbeeld).